

Stanisław KOZIEJ

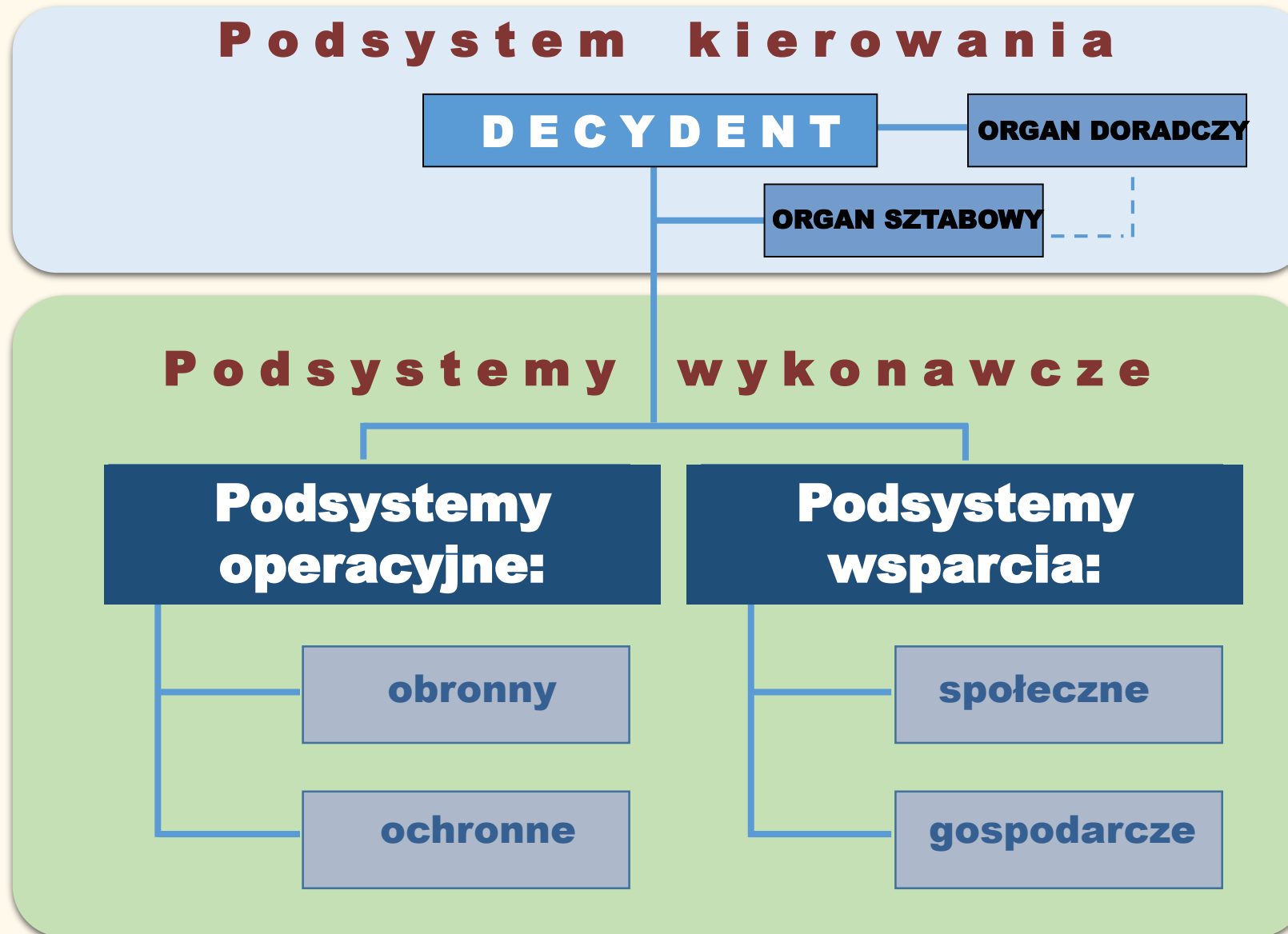
**SYSTEM
OBRONNY
PAŃSTWA**

**CZ.4. Przygotowania
strategiczne**

www.koziej.pl
[@SKoziej](#)

STRATEGIA PREPARACYJNA (PRZYGOTOWAWCZA) – JAK PRZYGOTOWYWAĆ SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO?

System bezpieczeństwa narodowego

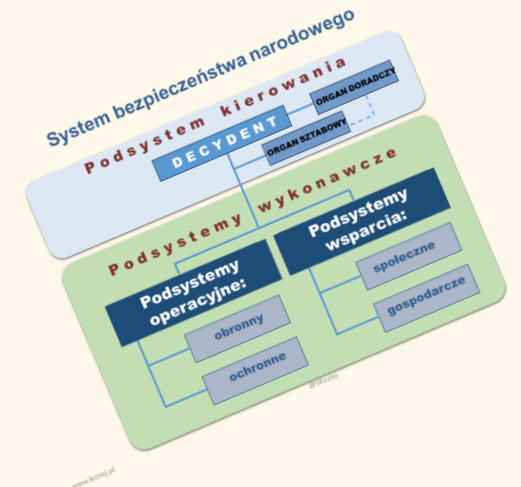

Strategia preparacyjna – priorytety przygotowania systemu bezpieczeństwa narodowego

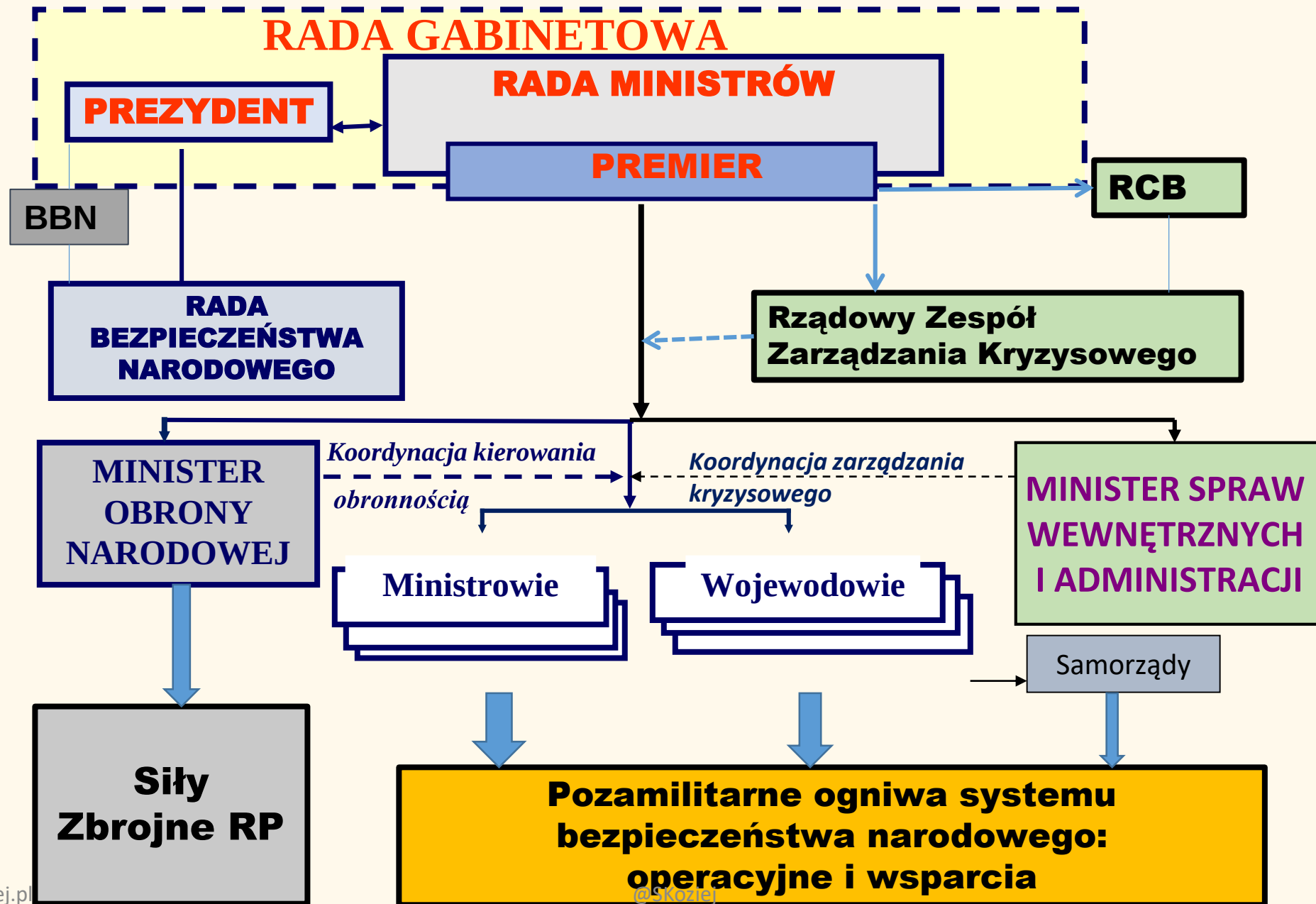
**1. Podsystem kierowania
bezpieczeństwem - integracja**

**2. Podsystemy operacyjne -
profesjonalizacja**

**3. Podsystemy wsparcia –
powszechność przygotowań**

SYSTEM KIEROWANIA BEZPIECZEŃSTWEM NARODOWYM

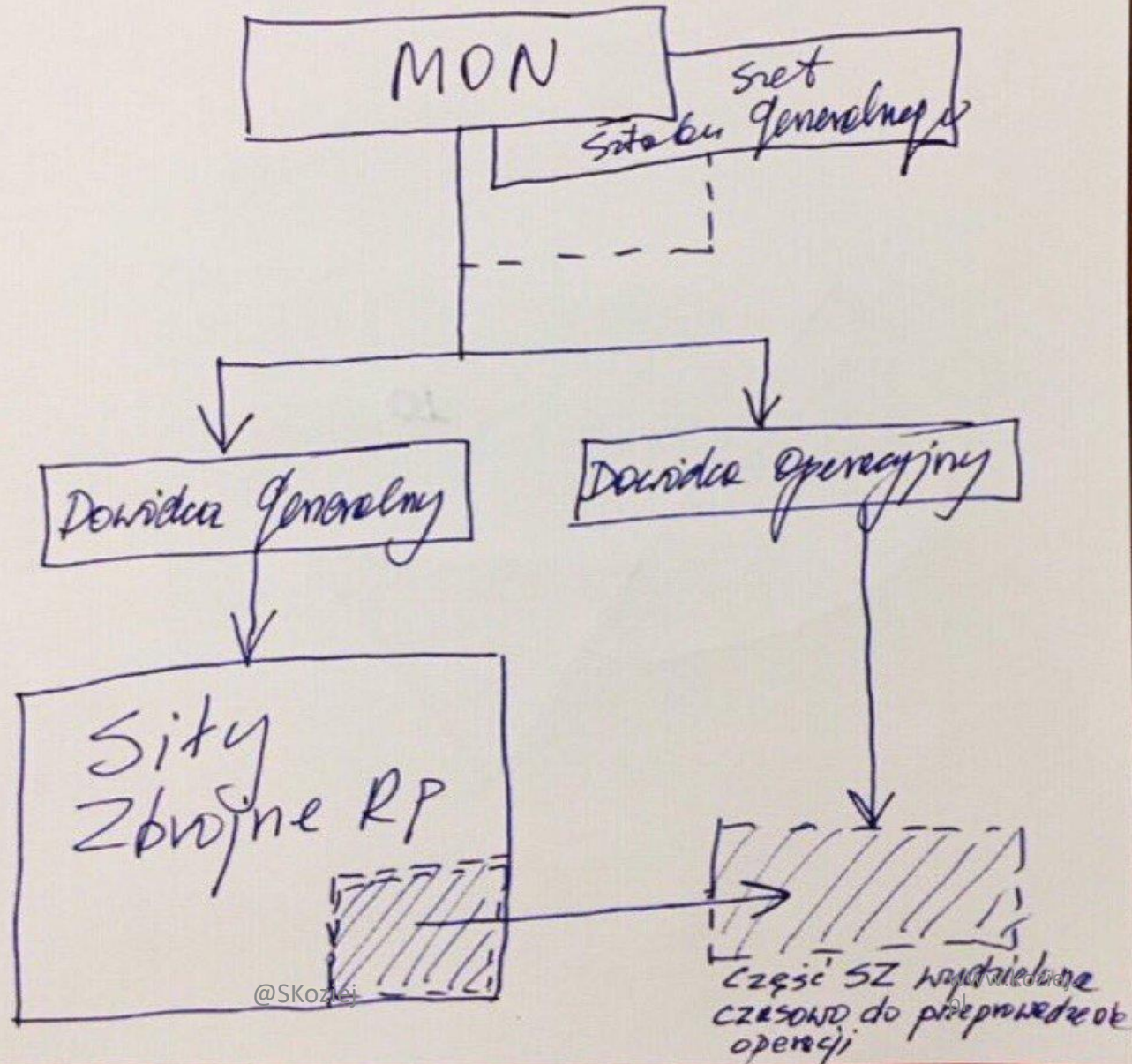
KIEROWANIE STRATEGICZNE

- **Bieżące planowanie, programowanie i organizowanie bezpieczeństwa narodowego**
- **Zarządzanie kryzysowe**
- **Stany nadzwyczajne**
 - **Stan klęski żywiołowej**
 - **Stan wyjątkowy**
 - **Stan wojenny**
- **Kierowanie obroną państwa**

DOKUMENTY STRATEGICZNE

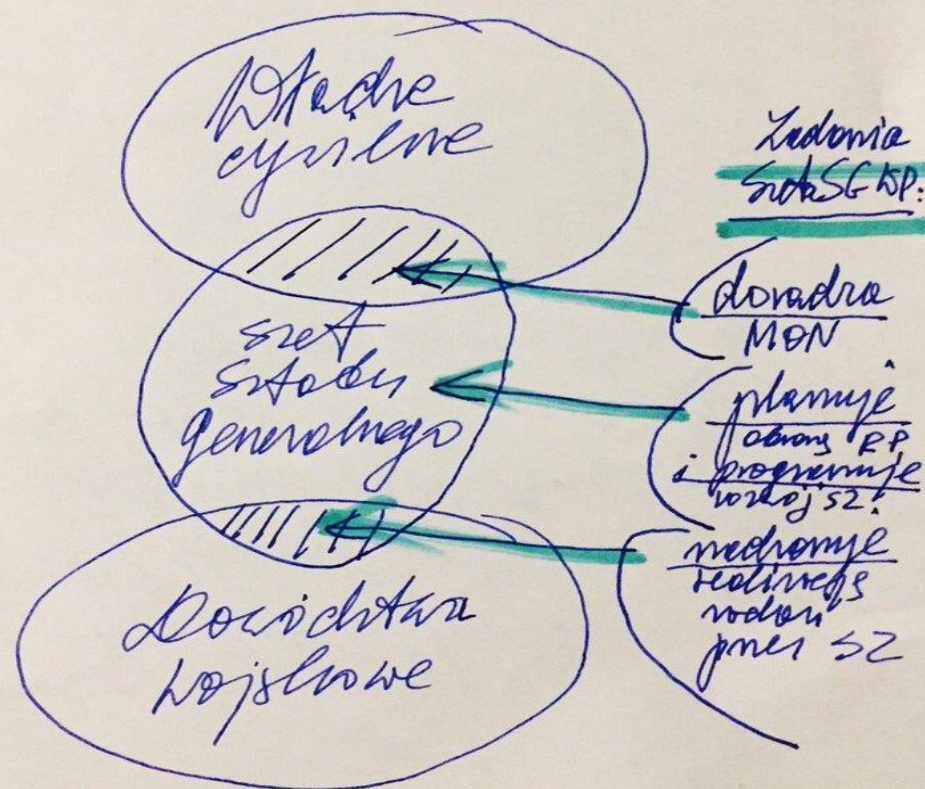

Kierownictwo i dowodzenie SZ

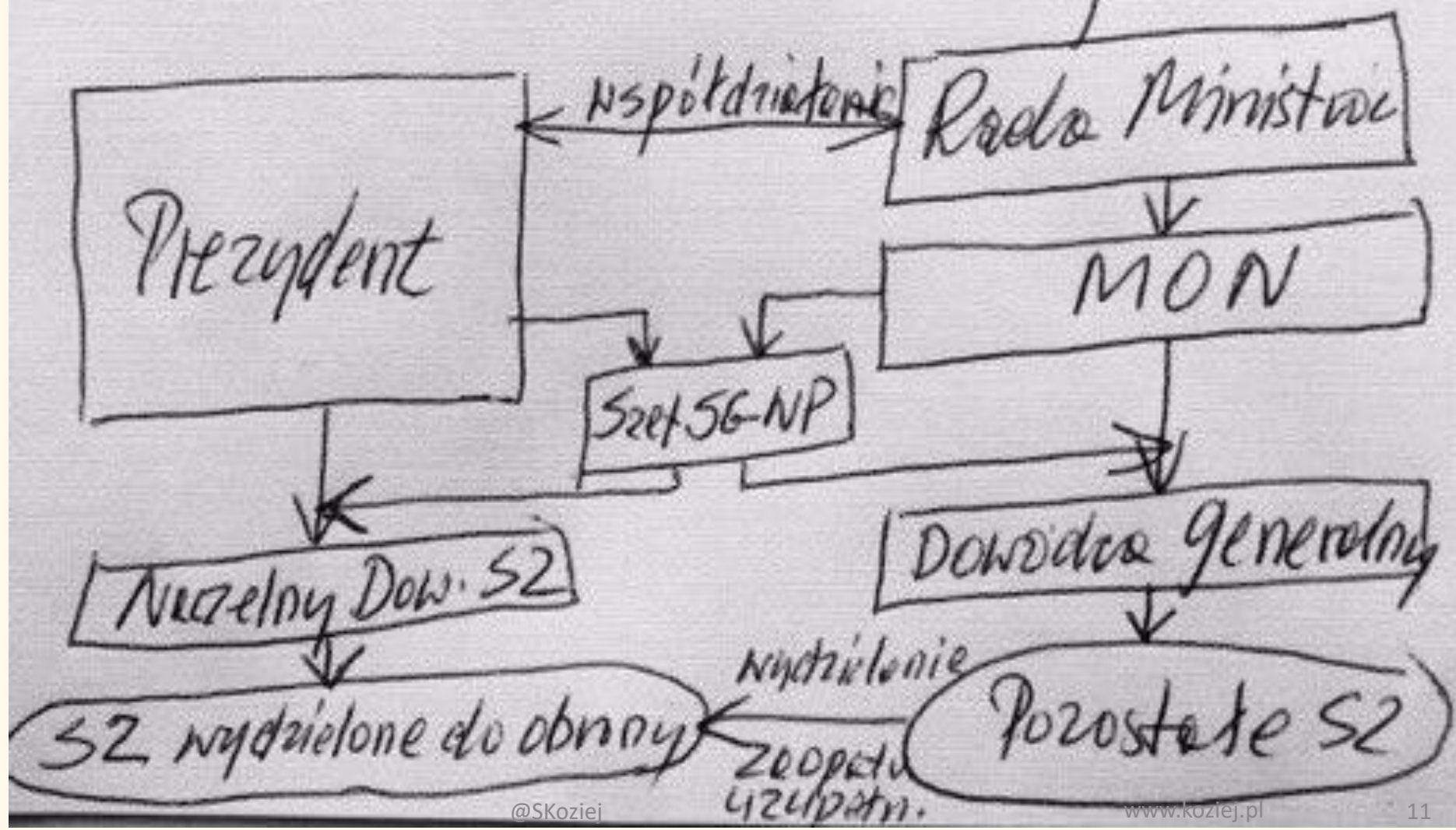

Szef Sztabu Generalnego
 jest „rodzicem” misji
 wdrażani cywilnych
 a dowódcami wojskowymi
 (tak w czynn. „P”, jak „W”)

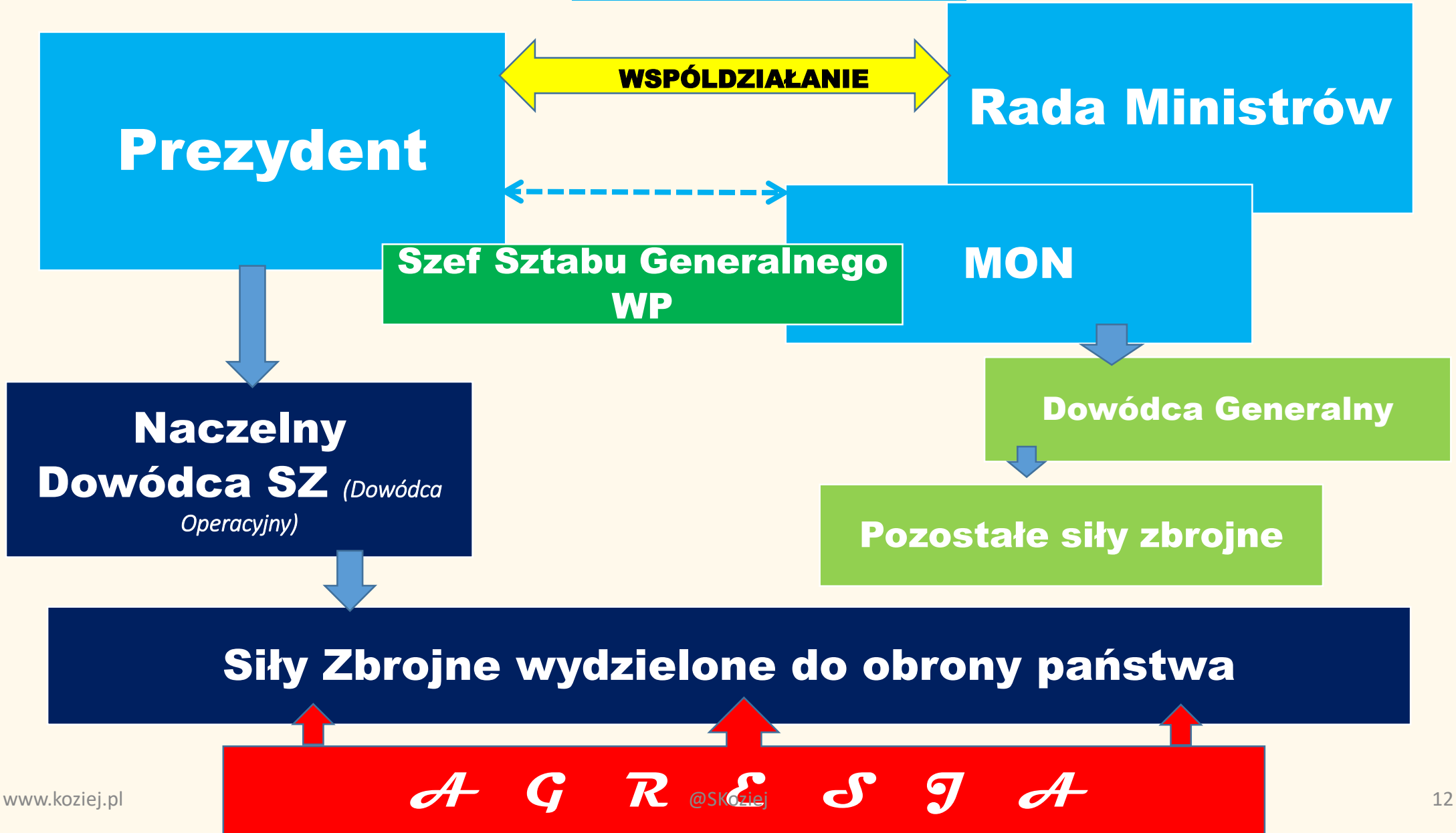

Kierowanie obrony państwa

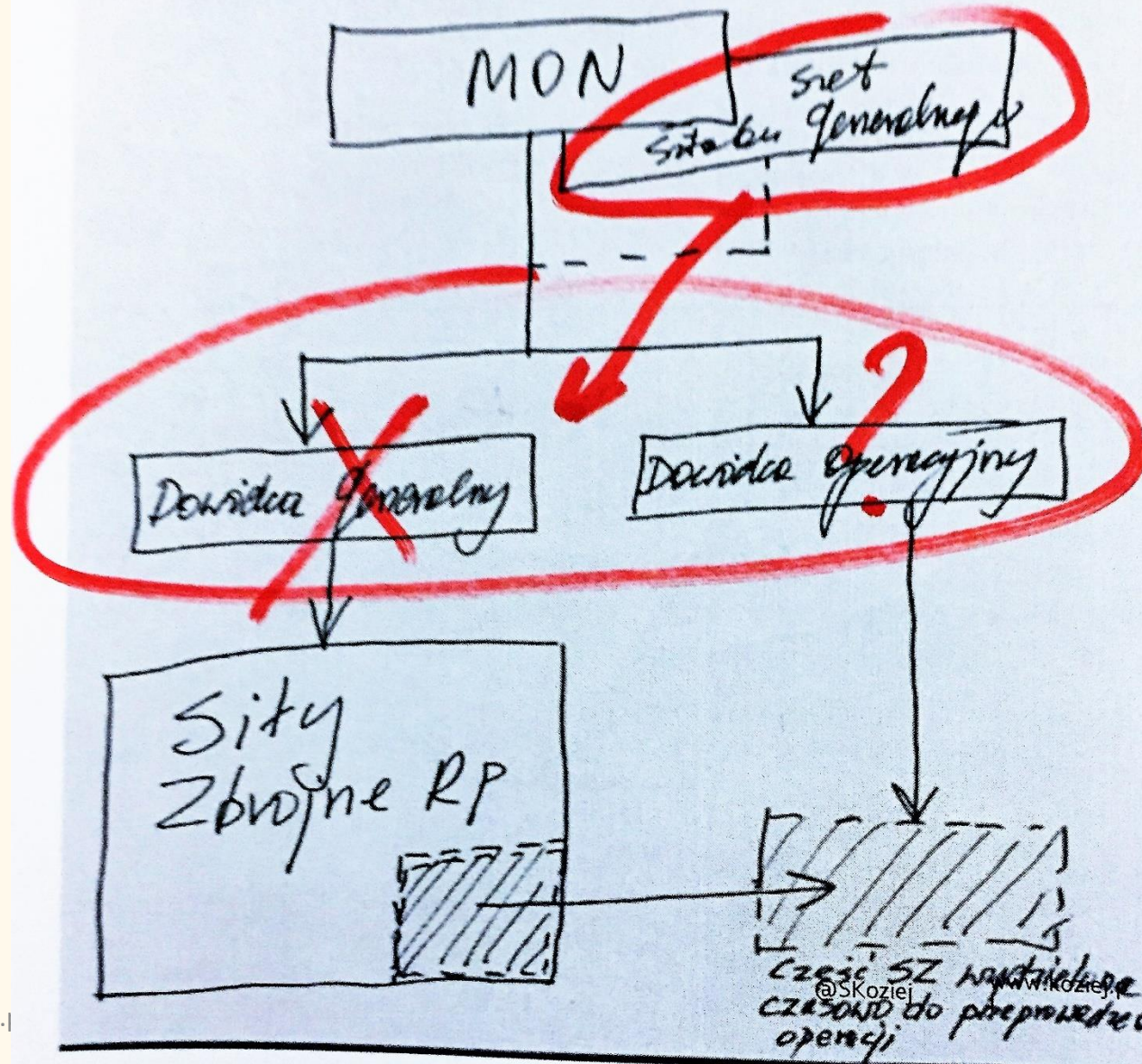
KIEROWANIE OBRONĄ PAŃSTWA W CZASIE WOJNY

PARLAMENT

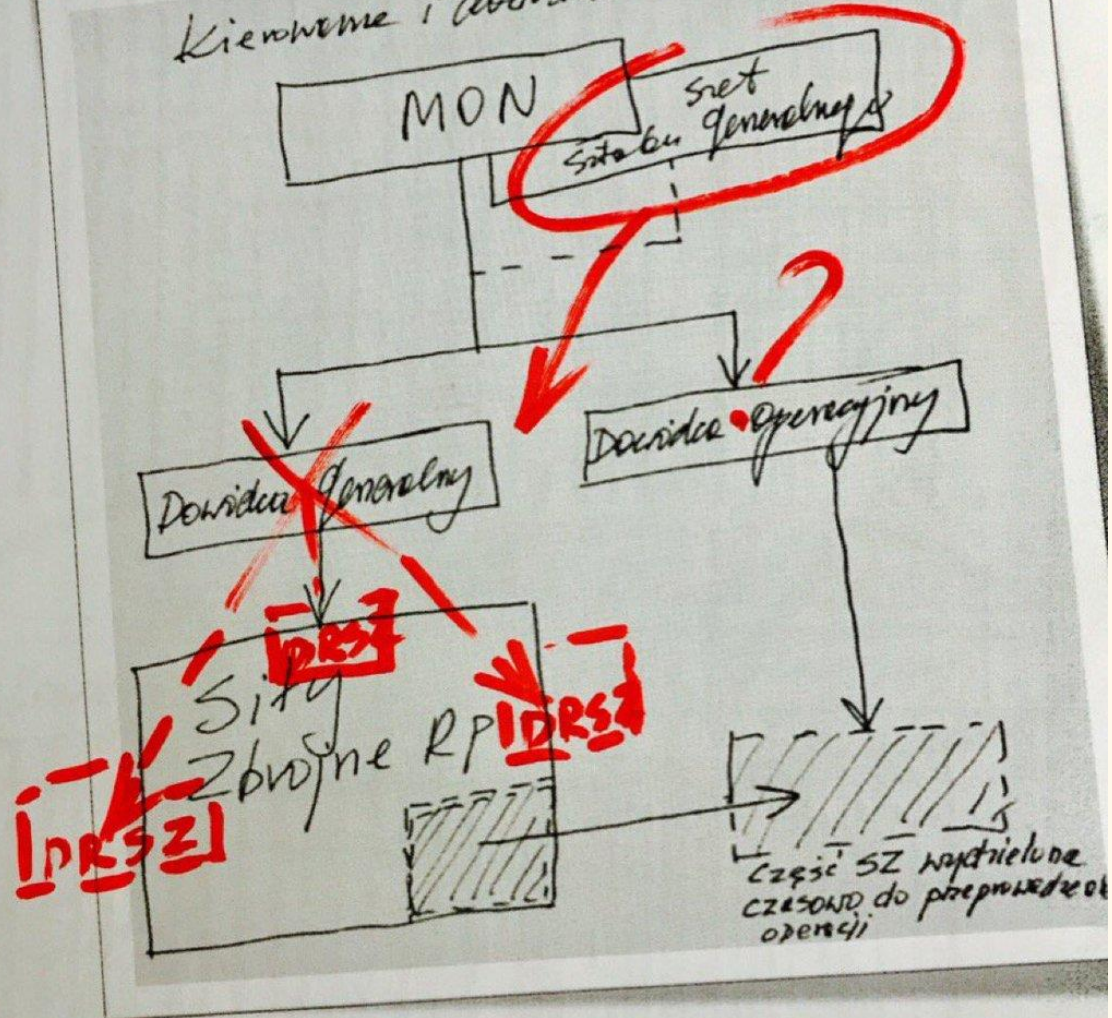
Kontrareforma

Kierowanie i dowodzenie SZ

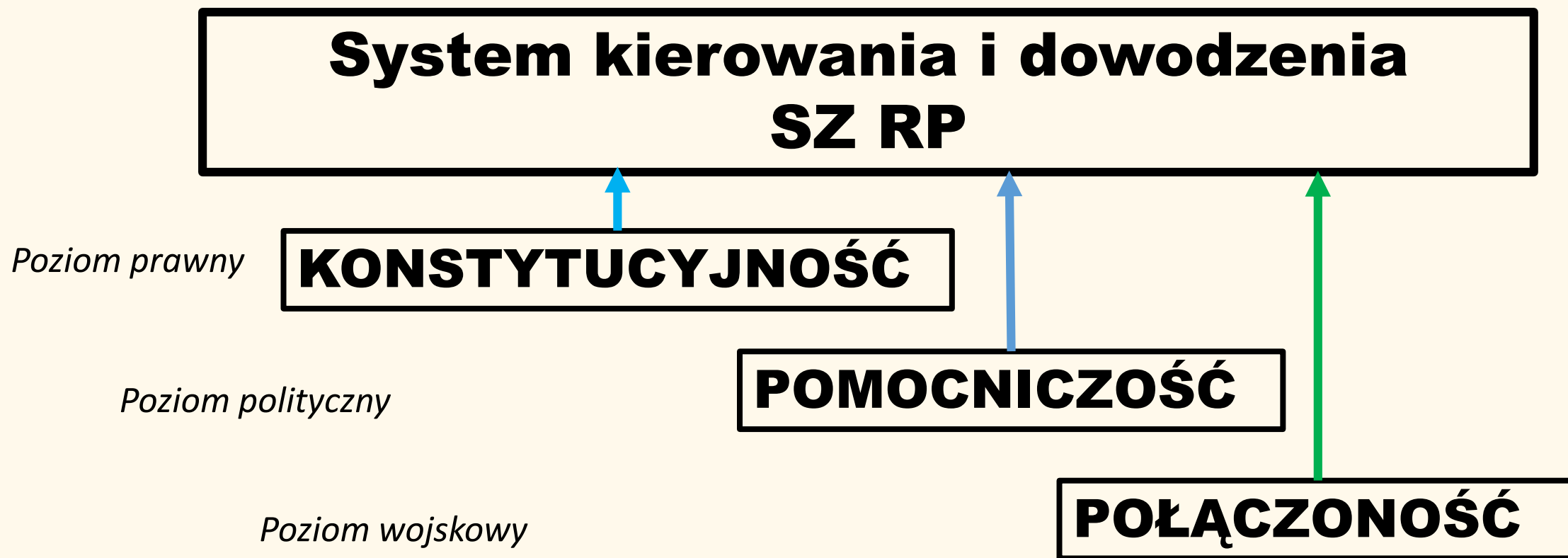

Kontrreforma

Kierownictwo i dowodzenie SZ

ZASADY i WYMAGANIA WOBEC BUDOWY
systemu kierowania (*politycznego*) **i dowodzenia** (*wojskowego*)
Siłami Zbrojnymi RP (SKiD SZ)

KONSTYTUCYJNOŚĆ

Konstytucja, zwłaszcza art. 26, 134, 136, ustanawia następujące fundamenty systemu kierowania i dowodzenia SZ RP:

- 1) trzy konstytucyjne zadania SZ: ochrona niepodległości państwa, niepodzielności jego terytorium oraz bezpieczeństwa i nienaruszalności jego granic;**
- 2) neutralność polityczną SZ oraz **cywilną i demokratyczną kontrolę** nad nimi;**
- 3) zwierzchnictwo PRP (w czasie pokoju za pośrednictwem MON) nad SZ, w tym kompetencje do decyzji (na wniosek Premiera) o mobilizacji i użyciu SZ do obrony RP;**
- 4) skład **najwyższych organów wojskowych**: szef Sztabu Generalnego WP i dowódcy wojskowi, tzn. dowódcy RSZ oraz – na czas wojny – Naczelnny Dowódca SZ, którego kompetencje określa się na poziomie ustawowym (*zwraca uwagę odrębne potraktowanie przez Konstytucję funkcji szefa SGWP i funkcji dowódców wojskowych*)**

POMOCNICZOŚĆ

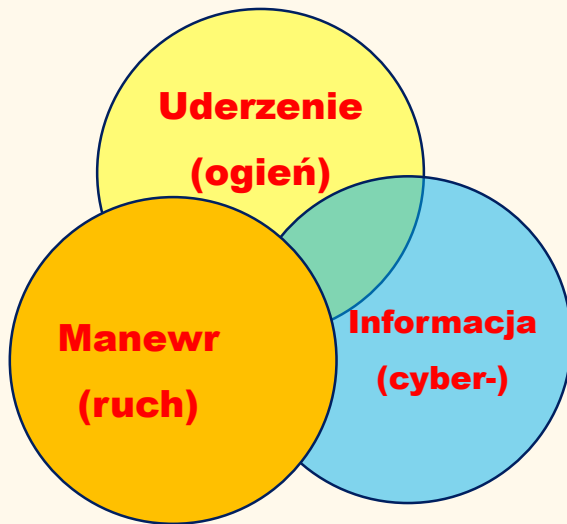
1. Aby kompetentnie realizować konstytucyjną zasadę cywilnej kontroli nad SZ (zwierzchnictwo Prezydenta, kierowanie całokształtem działalności SZ przez MON), cywilne (polityczne) władze państwa (PRP, RM, MON) muszą mieć fachowy (strategiczny) **organ pomocniczy**
2. Konstytucyjne wyodrębnienie szefa SGWP od najwyższych dowódców wojskowych oraz wielowiekowa praktyka polityczno-wojskowego kierowania SZ wskazują, że organem tym powinien być **szef Sztabu Generalnego WP**
3. Sztab Generalny WP z kompetencjami doradztwa dla MON/PRP, planowania obrony państwa i programowania rozwoju SZ oraz nadzoru nad realizacją przez najwyższe dowództwa wojskowe zadań stawianych przez zwierzchników politycznych – jest **zwornikiem (łącznikiem)** politycznego/cywilnego zwierzchnictwa z wojskowym dowodzeniem w jeden spójny system kierowania polityczno-wojskowego siłami zbrojnymi.

POŁĄCZONOŚĆ

1. Współczesne właściwości konfliktów zbrojnych już od wielu lat wymagają połączonego, zintegrowanego działania różnych rodzajów sił zbrojnych (**operacje połączone**). Oznacza to także potrzebę połączonego szkolenia i przygotowywania wojsk do takich operacji.
2. Obecnie w USA przygotowuje się doktrynę tzw. **„bitew/operacji wielowymiarowych”** (multi-domain battle), które w istocie są jeszcze bardziej wzmocnionymi operacjami połączonymi (uwzględniają nowe wymiary walki, np. cyber...)
3. Dla optymalizacji przygotowywania wojsk (w tym szkolenia już od najniższych szczebli) do takich działań należy maksymalnie integrować oddzielne jeszcze do niedawna rodzaje sił zbrojnych, w tym ich dowództwa (taką rolę pełni dziś **Dowództwo Generalne**)

FALE MODERNIZACJI TECHNICZNEJ SIŁ ZBROJNYCH

Czynniki walki zbrojnej

Uderzenie i manewr

informacja

Pierwsza fala (pierwsza dekada XXIw.) – Program Rozwoju SZ z 2001 r.:
❖ F-16, Rosomak, Spike

Druga fala (druga dekada) – Program Rozwoju SZ z 2012 r.:
❖ Obrona przeciwrakietowa, śmigłowce

Trzecia fala (trzecia dekada) – przyszły wieloletni program rozwoju SZ na 2017-26
❖ **Cyberobrona**
❖ **Bezzałogowce (NPSB)**
❖ **Broń inteligentna z technologiami satelitarnymi**

Priorytety rozwoju sił zbrojnych (wg GKR SZ- na 2017-26)

KRAJOWE RYZYKA W PRZYGOTOWANIACH STRATEGICZNYCH: zerwanie ciągłości strategicznej

- **Zatrzymanie cyklu planowania i szkolenia operacyjno-strategicznego:**
 - **wdrożenie PSDO: plany operacyjne, ćwiczenie KRAJ-15/16 ...**
- **Chaos w programowaniu rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego:**
 - **programy pozamilitarne, Program Rozwoju SZ 2017-26, 3.fala modernizacji SZ, kontrowersyjna OT, NSR, szkolnictwo ...**
- **Zaniechanie uruchomienia nowego cyklu strategicznego**
 - **SPBN, doktryna info-bezpieczeństwa, odporność strategiczna...**
- **Zakłócenie współpracy międzynarodowej:**
 - **konflikty z sojusznikami, podważenie wiarygodności ...**

GŁÓWNE WYZWANIA STRATEGICZNE na najbliższe lata

Krajowe fundamenty bezpieczeństwa

Najważniejsze jest **zapewnienie strategicznego podejścia do podejmowanych działań**, czyli ustawienie strategicznego drogowskazu dla wprowadzanych zmian.

Niestety dziś jest raczej chaos, są pojedyncze, przypadkowe, doraźne decyzje, nie spięte jedną myślą strategiczną (np. plany Międzymorza lub decyzja o wojskach OT). Nowe władze dokonują reorientacji polityki, ale bez strategicznego drogowskazu.

Należy przyjąć znowelizowaną Strategię Bezpieczeństwa Narodowego, wdrożyć Polityczno-Strategiczną Dyrektywę Obronną, przeprowadzić ćwiczenia typu KRAJ i na tej podstawie budować system bezpieczeństwa narodowego.

W polityce wewnątrz NATO

Jest **dobra kontynuacja** i należy działać tak dalej.

Najważniejsze w NATO to doprowadzić do stworzenia systemu odstraszania przed rosyjskimi zagrożeniami hybrydowymi, w tym groźbą agresji podprogowej, a także agresji ograniczonej pod parasolem tzw. „doktryny deeskalacji nuklearnej”.

Mieć w ręku opcję ewentualnego włączenia się Polski we wzmocnioną praktykę „nuclear sharing” (nasze bazy, samoloty F-16 itp.)

W UE

Starać się za wszelką cenę utrzymać w głównym nurcie, nie dać się zepchnąć na peryferie.

Będzie powstawać UE dwóch/więcej prędkości – obowiązkowo musimy być w pierwszym kręgu. To największe dziś, życiowo dla Polski ważne wyzwanie. Bez tego wpadniemy w „szarą strefę” bezpieczeństwa lat 90., ale w dużo gorszych warunkach.

Ważne: nie zrażać sobie sojuszników nieracjonalnymi wypowiedziami. Oddzielić politykę zewnętrzną od walki międzypartyjnej w kraju.

W relacjach z USA

Realizować proporcjonalne partnerstwo strategiczne (proporcjonalne, bo mocarstwa z niemocarstwem).

Najważniejsze jest dobre zdiagnozowanie i prognozowanie interesów narodowych i bieżących celów strategicznych USA, aby wychwycić zbieżne z naszymi i w nie inwestować. Są szanse na kontynuację współpracy. Umiarkowane zaufanie jest wskazane.

Ale należy cały czas utrzymywać i rozwijać opcję ubezpieczającą na wypadek jakiegoś amerykańskiego „pivotu” z Europy, a jest nią dla nas integracja europejska (pkt 3.)

POSUMOWANIE STRATEGII BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO RP

- Skoncentrowanie głównego wysiłku na zapewnieniu **bezpośredniego bezpieczeństwa, w tym obrony państwa i wzmocnieniu strategicznej odporności kraju (na agresję)**
- **Własny potencjał obronny** – podstawowy filar i gwarancja polskiego bezpieczeństwa; NATO, UE, strategiczne partnerstwa – filary wspierające
- Zdolności do **obrony terytorium i przeciw-zaskoczeniowe** – polska specjalizacja w NATO i UE
- Potrzeba umacniania **obecności w zachodnich strukturach bezpieczeństwa oraz wiarygodności i podmiotowości strategicznej** na arenie międzynarodowej